Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Trawsnewid Gwasanaethau Newid yn yr Hinsawdd ac Adfer Natur

Cyfarfod Aml-Leoliad - Ystafell Gloucester, Neuadd y Ddinas / MS Teams

Dydd Llun, 17 Gorffennaf 2023 am 3.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd R Fogarty (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	M Baker	D H Hopkins
H Lawson	A J O'Connor	S J Rice
A H Stevens		

Swyddog(ion)

Geoff Bacon	Pennaeth y Gwasanaethau Eiddo
Gareth Borsden	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Matthew Bowyer	Prif Beirianydd Telematics
Christina Derrick	Cydlynydd y Bartneriaeth Natur Leol (PNL)
Ben George	Arweinydd Tîm – Strategaeth Trafnidiaeth a Monitro diant
Deb Hill	Arweinydd y Tîm Cadwraeth Natur
Chris Howell	Pennaeth Rheoli Gwastraff
Paul Meller	Rheolwr Is-adran yr Amgylchedd Naturiol
Matthew Perkins	Arweinydd Grŵp, Gwastraff
Jonathan Wills	Cyfreithiwr Arweiniol

Hefyd yn bresennol

C Anderson	Aelod y Cabinet dros y Gymuned (Gwasanaethau)
D H Hopkins	Aelod y Cabinet dros Wasanaethau Corfforaethol a Pherfformiad
A H Stevens	Aelod y Cabinet dros yr Amgylchedd ac Isadeiledd

Ymddiheuriadau am absenoldeb
Y Cynghorydd(wyr): S E Keeton a/ac D Phillips

---

9 Derbyn datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Yn unol â'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, datganwyd y buddiannau canlynol:

Y Cynghorydd S J Rice – Eitem 6 – Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol ar gyfer Abertawe – personol.

10 Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo cofnodion y Pwyllgor Trawsnewid Gwasanaethau (PTG) Newid yn yr Hinsawdd ac Adfer Natur a gynhaliwyd ar 5 Mehefin 2023 a'u llofnodi fel cofnod cywir.

11 Defnyddio Cynwysyddion Ailddefnyddiadwy ar gyfer Ailgylchu.

Cyflwynodd Chris Howell yr adroddiad a oedd yn amlinellu cefndir y ddarpariaeth bresennol yn Abertawe o'r bagiau amrywiol a ddefnyddir ar gyfer y gwahanol fathau o ailgylchu a gesglir ar hyn o bryd ar draws y ddinas, a nodir yn y tabl isod:

Deunydd	Cynwysyddion
Gwastraff bwyd	Cynwysyddion bach y gellir eu hailddefnyddio a leininau dewisol
Gwastraff gardd	Sachau hesian y gellir eu hailddefnyddio
Poteli plastig, tybiau a hambyrddau	Sachau hesian y gellir eu hailddefnyddio
Papur a cherdyn	Sachau plastig gwyrdd untro
Caniau a gwydr	Sachau plastig gwyrdd untro

Manylodd mai cyfuniad a ffefrir y tîm rheoli gwastraff o hyn ymlaen fyddai symud i sachau hesian y gellir eu selio ar gyfer papur a chardiau a blwch plastig gyda dolen gario, ar gyfer gwydr a chaniau.

Yna gofynnodd am farn y pwyllgor ar ddefnyddio cynwysyddion y gellir eu hailddefnyddio yn hytrach na sachau untro. Ar hyn o bryd mae'r awdurdod yn defnyddio hyd at 10 miliwn o sachau untro'r flwyddyn.

Cafodd y goblygiadau ariannol ar gyfer y posibilrwydd o beidio â defnyddio sachau untro a'r newidiadau gweithredol y bydd eu hangen eu hamlinellu gan swyddogion. Efallai bydd cyllid gan Lywodraeth Cymru ar gael i gynorthwyo gyda'r newid.

Cynhaliwyd trafodaethau cychwynnol â staff ar ymarferoldeb gweithredu'r newid.

Trafododd yr aelodau'r gwahanol fathau o flychau/fagiau sydd ar gael, y posibilrwydd y bydd ardal brawf yn cael ei gweithredu i ddechrau ac y byddai blychau/sachau ychwanegol ar gael am ddim pe bai eu hangen ar y cyhoedd.

Rhoddodd aelod o'r cyhoedd a oedd yn bresennol yn y cyfarfod ei farn am y mathau o gynwysyddion i'w defnyddio.

Diolchodd y Cynghorwyr Cyril Anderson ac Andrew Stevens i'r ddau swyddog am eu hadroddiad a'u cyflwyniad ac i'r cynghorwyr/cyhoedd am eu mewnbwn.

Penderfynwyd: -

1. Cefnogi'r syniad o gyflwyno blwch/sach newydd yn lle defnyddio sachau untro yn llawn.
2. Y bydd swyddogion yn cynnal ymchwiliadau pellach ar yr opsiynau amrywiol sydd ar gael ar gyfer y cynhwysydd newydd ac yn cyflwyno adroddiad i gyfarfod o'r PTG yn y dyfodol.

(**Sylwer** - Wrth ystyried yr eitem uchod: torrodd y Pwyllgor am 2.17-2.19 fel y gellid datrys problemau TG technegol)
(Torrodd y Pwyllgor eto am 2.23-2.28 i ganiatáu i'r cynghorwyr, y swyddogion a'r aelodau hynny o'r cyhoedd a oedd yn gorfforol bresennol yn yr ystafell weld y gwahanol fathau o focsys/sachau hesian)

12 Cyflwyniad - Trafnidiaeth Cymru.

Rhoddodd Ben George ddiweddariad llafar a chyflwyniad i gefnogi'r wybodaeth a gylchredwyd sy'n ymwneud â'r cynigion ar gyfer Metro Bae Abertawe a Gorllewin Cymru.

Roedd y cyflwyniad yn cynnwys gwybodaeth yn ymwneud â'r meysydd canlynol:

- Rhaglen reilffyrdd gan gynnwys Prif Linell De Cymru, Gwasanaethau Gorllewin Cymru a Metro Ardal Bae Abertawe;
- Blaenoriaethau rheilffordd ar gyfer Gorllewin Cymru ac amlder gwasanaethau rhwng Port Talbot yn y dwyrain i Abergwaun ac Aberdaugleddau yn y gorllewin ar y gwahanol linellau;
- Cynigion rheilffordd Metro Ardal Bae Abertawe ar gyfer gorsafoedd rhwng Porth Tywyn, Rhydaman, Abertawe a Chastell-nedd;
- Rhaglen fysus ac ad-drefnu llwybrau sy'n ceisio lleihau dyblygu a gwella effeithlonrwydd gwasanaethau;
- Mae'n bwriadu integreiddio'n well â dulliau trafnidiaeth eraill trwy gynllunio gwasanaethau bysus yn well i greu rhwydwaith mwy cydlynol a chyd-drefnedig;
- Cynigion datgarboneiddio bysus;
- Trosolwg o brosiect bysus hydrogen Bae Abertawe a'r strwythur arfaethedig.

Croesawodd y Cynghorydd David Hopkins y cynigion a'r syniadau a amlinellwyd yn y cyflwyniad ac amlinellodd y byddai'r datblygiadau sy'n ymwneud â cherbydau hydrogen yn cael eu croesawu a'u bod yn gyffrous i'r ddinas.

Diolchodd y Cadeirydd i Ben am ei bresenoldeb a'i gyflwyniad a nododd y byddai'r PTG yn edrych ar y mater eto yn eu cyfarfod ym mis Hydref.

13 Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol ar gyfer Abertawe.

ymwybyddiaeth o'r Cynllun Gweithredu Adfer Natur Lleol (CGANLl) drafft ar gyfer Abertawe.

Yna rhoddodd Christina Derrick gyflwyniad Powerpoint i'r pwyllgor i gefnogi'r adroddiad a gylchredwyd.

Dyma'r materion a drafodwyd yn y cyflwyniad:

- Trosolwg, cefndir a chynnwys o ran sut y bydd y CGANLl newydd yn cael ei ddefnyddio;
- Mae'r CGANLl yn nodi blaenoriaethau lleol ar gyfer adfer natur, mae pob awdurdod lleol yng Nghymru yn bwriadu llunio cynllun;
- Mae gan Bartneriaeth Natur Leol Abertawe (PNL) dros 120+ o wahanol aelodau unigol ac mae dros 50 o sefydliadau'n ymwneud â hi;
- Mae'r polisi cefndir yn cynnwys offeryn polisi cenedlaethol dan darged Aichi 17, ac mae'n nodi ymagwedd genedlaethol at adfer natur a chyfraniad i'r cynllun strategol ar gyfer Bioamrywiaeth/Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang Kunming-Montreal;
- Chwe phrif amcan;
- Pum 'thema ar gyfer gweithredu';
- Angen a chefndir datblygiad y cynlluniau;
- Y broses hyd yn hyn sy'n cynnwys adolygu dogfennau/polisi, y PNL yn adolygu'r fframwaith cychwynnol, gweithdai'r PNL a gwaith dilynol, ac yna anfon ail ddrafft i'w adolygu gan y PNL.
- Cynnwys 1 - adfer natur, trosolwg o natur yn Abertawe a gosod cyd-destun a'r angen am gynllun;
- Cynnwys 2 - nodi blaenoriaethau'r themâu ar gyfer gweithredu, cysoni o dan y chwe amcan yn y CGAN i Gymru, helpu i arwain gweithredoedd partner ar draws y PNL, peidio ag ymrwymo un partner i unrhyw gamau penodol;
- Cynnwys 3 - Gwybodaeth fanylach am natur yn Abertawe gan gynnwys trosolwg o gynefinoedd â blaenoriaeth ac archwilio rhywogaethau a safleoedd sy'n 'arbennig' i Abertawe;
  - Cynnwys 4 - Beth allwch chi ei wneud, ffeithluniau er mwyn cynyddu ymwybyddiaeth, awgrymiadau a syniadau ar gyfer cyfrannu at adfer natur, nid yw'n rhestr gyflawn
- Sut caiff y CGANLl ei ddefnyddio yn y dyfodol.

Nododd swyddogion y byddai copïau o'r sleidiau a ddefnyddiwyd yn y cyflwyniad a chopi o'r cynllun llawn yn cael eu dosbarthu i aelodau'r pwyllgor yn dilyn y cyfarfod er mwyn iddynt wneud sylwadau a rhoi adborth, cyn i'r mater gael ei ystyried eto yng nghyfarfod mis Medi y PTG.

Diolchodd y Cadeirydd i'r swyddogion am yr wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad a gylchredwyd a'r cyflwyniad a roddwyd yn ystod y cyfarfod.

Dywedodd, os yw amser yn caniatáu, y gellid cynnal gweithdy neu gyfarfod anffurfiol cyn cyfarfod mis Medi i drafod a choladu ymatebion i'r cynllun drafft.

14 Cynllun Gwaith.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y cynllun gwaith.

Penderfynwyd nodi’r cynllun gwaith ar gyfer 2023-2024.

Daeth y cyfarfod I ben am 4.50 pm

Cadeirydd